

VODIČ ZA ISPUNJAVANJE STATISTIČKOG IZVJEŠTAJA SPPI-ZP

Uvod

Svrha ovog vodiča jest pružiti detaljnije informacije o istraživanju kako biste lakše mogli ispuniti izvještaj o cijenama usluga u djelatnosti zapošljavanja SPPI-ZP. Ako vam je potrebna dodatna pomoć ili informacije, molimo da nam se obratite na brojeve telefona (01) 4806-165 i 4806-162 ili elektroničkom poštom na adresu sppi@dzs.hr.

Povjerljivost podataka

Državni zavod za statistiku odgovoran je prema Zakonu o službenoj statistici osigurati da se podaci dobiveni ovim istraživanjem koriste isključivo za statističke svrhe. Državna tijela nemaju ovlasti koristiti se prikupljenim podacima za nametanje bilo kakvih obveza izvještajnim jedinicama. Prikupljeni podaci objavljuju se u agregiranom obliku tako da se ne mogu prepoznati individualne jedinice.

Svrha istraživanja

Osnovna svrha istraživanja jest mjerenje dinamike kretanja cijena koje odražavaju uvjete ponude i potražnje na tržištu usluga. Podaci dobiveni ovim istraživanjem služe za makroekonomske analize te se koriste i kao deflatori za pretvorbu vrijednosti outputa usluga u mjeru volumena. Iz pojedinačnih indeksa cijena pojedinih djelatnosti izračunava se indeks za cjelokupni uslužni sektor i takav se dostavlja Eurostatu. Također se možete koristiti rezultatima ovog istraživanja za usporedbu prosječnih kretanja cijena sa sličnim tvrtkama te analizu drugih aspekata svog poslovanja (troškovi, produktivnost, za izradu eskalacijske klauzule u ugovoru).

Vaše je sudjelovanje važno

Bez točnih podataka svih uzorkom izabranih poduzeća ne može se izračunati točan i za korisnike upotrebljiv indeks cijena usluga u djelatnosti zapošljavanja, a to opet ugrožava i realnost indeksa cijena za cjelokupni uslužni sektor.

Pravna i metodološka osnova

Pravna osnova za provođenje istraživanja jest Zakon o službenoj statistici (NN, br. 103/03., 75/09. i 59/12.) i Godišnji provedbeni plan statističkih aktivnosti.

Propisi Eurostata na kojima se temelji metodologija za ovo istraživanje jesu:

- Uredba Vijeća (EZ) br. 1165/98 od 19. svibnja 1998. o kratkoročnim poslovnim statistikama
- Uredba (EZ) Europskog parlamenta i Vijeća br. 1158/2005 od 6. srpnja 2005. o izmjenama i dopunama Uredbe Vijeća (EZ) br. 1165/98 o kratkoročnim statistikama
- Uredba Komisije (EZ) br. 1503/06 o provedbi i izmjenama i dopunama Uredbe Vijeća (EZ) br. 165/98 o kratkoročnim statistikama u pogledu definicija i varijabla, popisa varijabla i učestalosti prikupljanja podataka.

Metodološki priručnik na osnovu kojeg se izrađuje nacionalna metodologija za izračun indeksa:

„Methodological guide for developing producer price indices for services“, Eurostat i OECD, 2005. (www.oecd.org/dataoecd/44/40/36274111.pdf).

Međunarodno usporedivi podaci

Podaci o cijenama usluga međunarodno su usporedivi na razini EU-a. Eurostat tromjesečno preuzima indekse cijena. Podaci za članice EU-a i Republiku Hrvatsku mogu se naći u bazi podataka Eurostata na internetskoj stranici <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>, i to:

- *Statistics Database*
- *Industry, trade and services*
- *Short-term business statistics*
- *Trade and Services*.

Koncept cijena

Cijena uslužnih djelatnosti jest ugovorna cijena, odnosno **cijena koju prima proizvođač, tj. pružatelj usluga** za izvršenu uslugu. U tu su cijenu uključene moguće primljene subvencije, a isključena plaćanja poreza. Cilj je pratiti cijene usluga koje su za izabrana poduzeća važne, bilo u smislu učestalosti izvođenja bilo s vrijednosnoga gledišta.

Budući da prikupljeni podaci o cijenama moraju biti usporedivi po tromjesečjima, promatrane usluge treba jasno specificirati. Konačan popis važnih usluga utvrđujemo u suradnji s konkretnim poduzećem obično na početku godine, a po potrebi i unutar godine.

Struktura i sadržaj obrasca

I. Osnovni podaci

Razdoblje

Razdoblje označava tromjesečni period za koji se obrazac ispunjava. Imamo četiri oznake za tromjesečja:

- **01** – za razdoblje od 1. siječnja do 31. ožujka
- **02** – za razdoblje od 1. travnja do 30. lipnja
- **03** – za razdoblje od 1. srpnja do 30. rujna
- **04** – za razdoblje od 1. listopada do 31. prosinca.

Naziv tvrtke, adresa, OIB i MB

Naziv tvrtke treba biti potpun, a adresa tvrtke odnosi se na adresu gdje je tvrtka registrirana.

OIB i MB ispisuju se tako da budu ispunjena sva polja predviđena za te podatke.

Osoba za kontakt

Traže se podaci o osobi s kojom se može kontaktirati u vezi s ispunjenim izvještajem. Preporučujemo da to bude osoba koja se svakodnevno bavi određivanjem prodajnih cijena vaših usluga.

Potrebno je upisati njezino ime i prezime, u kojem sektoru ili odjelu poduzeća radi (ako je za ispunjavanje izvještaja zadužena osoba iz vanjskoga računovodstvenog servisa, to treba naznačiti pod sektor/odjel), zatim telefonski broj, telefaks te adresu elektroničke pošte na koju joj se možemo obratiti. Kod upisa telefonskih brojeva obvezatno se upisuje predbroj.

Pod „Izvještaj sastavio“ i „Izvještaj odobrio“ traži se potpis tih osoba. (Ovaj zahtjev vrijedi samo za papirnate izvještaje.).

II. Dio A: PODACI O PROMETU PODUZEĆA

Promet se uvijek daje **za godinu koja je prethodila godini u kojoj se provodi istraživanje i daje se samo pri prvom ispunjavanju izvještaja.**

Promet je vrijednost svih prodanih roba i obavljenih usluga na tržištu tijekom godine bez obzira na to jesu li naplaćene ili ne. Iz prometa je isključen porez na dodanu vrijednost. **Promet** odgovara prihodu od obavljanja djelatnosti bez izvanrednih i financijskih prihoda.

Oba polja prometa potrebno je ispuniti.

- **Ukupan promet/prihod ostvaren od svih djelatnosti** – u ovo polje unosi se sveukupan godišnji promet poduzeća u tisućama kuna neovisno od koje djelatnosti je ostvaren. Isključen je PDV.
- **Promet ostvaren samo od djelatnosti zapošljavanja** – u ovo polje unosi se godišnji promet koji je sadržan u ukupnom prometu poduzeća, a odnosi se samo na djelatnost zapošljavanja. Isključen je PDV.

Studentski centri iz ukupnog prometa isključuju i subvencije. Ukupan promet poduzeća i promet od djelatnosti zapošljavanja mogu biti isti u slučaju da se poduzeće nije bavilo nikakvim drugim aktivnostima od kojih je ostvarilo promet.

Tablica 1. **Struktura prometa u djelatnosti zapošljavanja po skupinama usluga**

Za strukturu prometa predviđena je tablica u koju se unosi udio (u %) u prometu ostvarenome samo od djelatnosti zapošljavanja za svaku skupinu usluga koje poduzeće pruža. Zbroj udjela mora iznositi 100% prometa ostvarenoga od djelatnosti zapošljavanja. Upisuju se samo cijeli brojevi bez decimala.

Ako se dio prometa ostvaruje i od **ostalih usluga** za posredovanje u zapošljavanju i za privremeno zapošljavanje (šifra skupine usluga 10) u praznom polju treba naznačiti koje su to usluge.

Na kraju tablice treba naznačiti tip podataka koji se koristio za iskazivanje strukture prometa.

- **P** (procjena) – ako se sa sigurnošću iz poslovnih evidencijskih knjiga nije mogla odrediti struktura prometa
- **E** (poslovne evidencije poduzeća) – ako se iz poslovnih knjiga poduzeća mogla točno odrediti struktura prometa
- **K** (kombinacija procjene i poslovne evidencije) – koristi se ako se za pojedine skupine usluga moglo točno odrediti koji je udio u prometu od djelatnosti zapošljavanja, a za ostale skupine usluga nije.

III. Dio B: ODABIR TIPIČNIH USLUGA I CIJENE ODABRNIH USLUGA

Ovaj dio sadržava tablicu 2. „Tipične usluge i cijene“, u koju se upisuju podaci o tipičnim uslugama vašeg poduzeća. Odabire se jedna do dvije tipične usluge iz svake skupine usluga za koju ste iskazali udio prometa u tablici 1.

Tipična usluga znači da je ta usluga:

Karakteristična za poduzeće: izabrana usluga treba opravdati znatan udio u prometu pripadajuće skupine usluga u vašem poduzeću i treba predstavljati tipično obavljanje posla za danu skupinu usluga.

Ponavljajuća: važno je da odaberete uslugu koju ste obavljali prije i za koju očekujete da ćete je obavljati još barem godinu dana.

Stabilna: posao obavljen za svaku tipičnu uslugu treba biti sličan iz tromjesečja u tromjesečje.

Preduvjet točnosti izračunanog indeksa cijena jest da se iz tromjesečja u tromjesečje izvješćuju cijene za istu uslugu (iste kvalitete i obujma).

Tablica 2. Tipične usluge i cijene

ispunjava se na sljedeći način:

- U stupac ❶ **Šifra skupine usluga** upisuje se šifra skupine usluga koja se može pronaći u tablici 1.(dio A), u prvom stupcu (šifre od 1 do 10). Šifra usluge ovisi o vrsti usluge koja se izabire za izvještavanje te o skupini usluga kojoj pripada.
- U stupac ❷ **Šifra načina za formiranja cijena** upisuje se šifra načina formiranja cijene za odabranu uslugu, a to može biti:

Za **Privremeno zapošljavanje** možete odrediti cijenu određene usluge ili na bazi vremena (**VC**) ili kao naknadu (**PR**).

VC – Cijena bazirana na vremenu jest cijena određena bruto zaradom radnika i troškovima agencije na sat ili na mjesec rada ustupljenog radnika. Tim načinom prikupljaju se podaci o ukupnom fakturiranom iznosu po ustupljenom radniku određenog profila/pozicije, na mjesec ili sat ustupanja; agencija izravno isplaćuje radnika.

PR – Naknada (percentage fee) jest unaprijed definirana postotna naknada za izvršenu uslugu. Izračunava se kao umnožak ukupnog troška ustupljenog radnika i postotka provizije (po satu ili mjesecu) za određeno zapošljavanje. Ukupni trošak ustupljenog radnika obično uključuje bruto plaću i dodatne troškove.

Za **Posredovanje pri zapošljavanju** odredite cijenu na osnovi ugovora (UG) sa klijentom.

UG – Ugovorna cijena jest cijena na bazi **sklopljenog ugovora**, iste ili vrlo sličnih usluga koje se pružaju za **istoga klijenta** tijekom tromjesečja ne kraćega od jedne godine, na temelju sklopljenog ugovora. Usluga se na osnovi istog ugovora pruža klijentu najmanje jedanput u tromjesečju. U ugovoru je obujam usluge precizno definiran (trajanje ugovora, količine, cijene i ostali bitni elementi određivanja cijene), te ukupan iznos koji će se platiti za obavljene usluge iz ugovora. Prosječna cijena usluge po odrađenoj poziciji (radnom mjestu) za koju agencija traži kandidate za klijenta. Klijent sam zapošljava kandidata.

- U stupac ❸ **identifikacijski broj i opis usluge** upisuje se interni identifikacijski broj usluge ako postoji u vašem poduzeću (interni broj sporazuma o ustupanju radnika ili broj ugovora o posredovanju ili sl.). **Opišite uslugu što je moguće detaljnije** koristeći se glavnim činiteljima koji obično određuju cijenu usluga u vašoj djelatnosti ako su primjenjivi:

- stupanj kvalifikacije osoblja za kojeg se obavlja usluga
- zapošljavanje
- geografska lokacija zapošljavanja
- utjecaj sezone
- trajanje i karakter zaposlenosti
- stalnost klijenta
- trajanje ugovora.

Predloženi činitelji nisu i zadani, što znači da možete opisati uslugu na svoj način koristeći se onim činiteljima koji su relevantni za formiranje cijene usluge koju opisujete, a ne nalaze se na ovoj listi.

Kod opisa usluge imajte na umu da se kroz taj opis omogućuje praćenje promjena cijena.

Opis usluge se tijekom godine ne mijenja i on jednoznačno određuje uslugu koju ste izabrali za izvješćivanje.

- U stupac ❹ **mjerna jedinica** upisuje se jedinica za koju se dogovara cijena usluge. Mjerna jedinica može biti:

- sat (za studentske centre)
- sat – ustupljeni radnik
- mjesec – ustupljeni radnik
- pozicija/radno mjesto
- ugovor
- ostalo (u stupcu 4 navedite konkretni naziv, npr. sat rada agencije).

Možete se također koristiti drugom mjernom jedinicom koju smatrate važnom za formiranje cijene usluge.

Mjerna jedinica bi trebala biti takva da je prema njoj moguće lako odrediti promjene cijena, ako do promjena dođe.

- U stupce ❺ i ❻ **Cijena za iskazanu mjernu jedincu u kn** upisuje se cijena jedne mjerne jedinice odabrane usluge koja je naplaćena klijentima u prethodnome i tekućem tromjesečju. Naznačena cijena predstavlja prihod koji se dobije za jedinicu usluge. **Iz cijene trebaju biti isključeni PDV, a uključene subvencije.** U slučaju da se cijena iste usluge mijenjala tijekom istog tromjesečja, izračunajte prosječnu cijenu za to tromjesečje.

Obvezatno se ispunjava polje cijena za prethodno tromjesečje (osim u slučaju kada je riječ o novoj usluzi koja se nije obavljala u prethodnom tromjesečju). Kod elektroničkog ispunjavanja izvještaja taj će podatak biti unaprijed ispisan u aplikaciji kod sljedećeg unosa podataka, i to u slučaju ako nije došlo do zamjene tipične usluge. U prvom tromjesečju u to se polje unosi cijena za četvrto tromjesečje prethodne godine bez obzira na to jeste li tada sudjelovali u istraživanju ili ne.

- U stupac ❼ **Razlog promjene ili nedostatka cijene** unosi se šifra razloga promjene ili nedostatka podatka o cijeni iz istoimenog šifrnika navedenoga na sljedećoj stranici ovoga vodiča. Šiframa se koristite u slučajevima kada se cijena izabrane usluge promijenila u tekućem tromjesečju u odnosu na prethodno (šifra 1 – 7 ili 11) ili ne raspoložete cijenom za jedno od tromjesečja (šifra 8 – 10). Šifre od 8 do 10 nisu prihvatljive pri prvom ispunjavanju upitnika.

Šifre razloga promjene ili nedostatka podatka o cijeni:

<p>Šifra <i>Razlozi promjena i nedostataka podataka o cijeni</i></p> <p>01 NOVI CJENIK U promatranom razdoblju promijenili ste cijenu zbog prijelaza u novu fiskalnu godinu ili ste uskladili cijene s inflacijom ili tarifom.</p> <p>02 POTRAŽNJA PREMAŠUJE PONUDU U promatranom razdoblju povećala se potražnja za uslugom koju pružate, a nemate mogućnosti zadovoljiti svaki zahtjev niti na tržištu postoje slična poduzeća koja bi pružala usluge slične vašima. Prema tome, cijena je porasla.</p> <p>03 PONUĐA PREMAŠUJE POTRAŽNJU U promatranom razdoblju broj pružatelja usluge se povećao, a broj kupaca odnosno klijenata se smanjio. Primjer: Usluga je postala manje atraktivna za kupce jer su se na tržištu pojavile nove poboljšane usluge. Prema tome, cijena se snizila. Isto tako, ako se kupovna moć klijenata smanjila, prisiljeni ste smanjiti cijenu usluge kako biste je prodali.</p> <p>04 POPUST U tom razdoblju bilo je popusta ili sniženja cijena usluge.</p> <p>05 PREKID POPUSTA U promatranom razdoblju cijena se vratila na razinu prije popusta ili sniženja.</p> <p>06 PROMJENA U TROŠKOVIMA UTJECALA JE NA CIJENU U promatranom razdoblju promijenila se cijena potrošnog materijala, cijena energenata ili se promijenio devizni tečaj. Također, ako se promijenila plaća vaših radnika, to može biti razlog promjene cijena ako je promjena plaće vezana za cijenu usluge.</p>	<p>07 DRUGI RAZLOZI PROMJENE CIJENE Odabirom ovog razloga potrebno je navesti koji je to drugi razlog promjene cijene. Primjerice: revizija ugovora, indeksacija mogu biti neki od ostalih razloga promjena cijena. Bitno je da se navede koji je to drugi razlog.</p> <hr/> <p>08 USLUGA SE PRIVREMENO NE OBAVLJA Ova se šifra koristi u slučaju ako se u promatranom tromjesečju odabrana usluga privremeno ne obavlja, ali očekujete da će se opet obavljati u sljedećim razdobljima. U ovom slučaju cijenu za tekuće tromjesečje ne iskazujete, odnosno cijenu za tekuće tromjesečje iskazujete u onom tromjesečju kada ste uslugu ponovno počeli obavljati.</p> <p>09 USLUGA SE VIŠE NE NUDI Ova se šifra koristi u slučaju ako ste uslugu koju ste izabrali za izvješćivanje prestali obavljati, tj. više se ne nalazi u vašoj ponudi. U ovom slučaju cijenu odabrane usluge za tekuće tromjesečje ne iskazujete. U sljedećim tromjesečjima ta se usluga više ne prikazuje na izvještajima.</p> <p>10 NOVA USLUGA Ova se šifra koristi u slučaju ako za novu/nadomjesnu uslugu ne postoji cijena za prethodno tromjesečje jer je riječ o potpuno novoj usluzi koju je poduzeće počelo obavljati tek od tekućeg tromjesečja, a izabrali ste je za izvješćivanje jer uslugu koju ste prvotno izabrali za izvješćivanje više ne obavljate ili više nije tipična ili je bitno promijenjena.</p> <p>11 TEČAJNE RAZLIKE Tečajne razlike su iznosi koji proizlaze iz promjena tečaja (kao cijene novca) između dva razdoblja. Ovaj razlog se koristi ukoliko se cijena usluge u poduzeću iskazuje u stranoj valuti, a kod obračuna u kunskoj protuvrijednosti dolazi do razlika u cijenama prethodnog i tekućeg razdoblja.</p>
--	---

Primjer za ispunjavanje tablice 2.

1 Šifra skupine usluga	2 Šifra načina formiranja cijena	3 Identifikacijski broj; opis usluge i glavnih elemenata koji određuju cijenu	4 Mjerna jedinica	5 Cijena za iskazanu mjernu jedinicu u kn, bez PDV-a		7 Razlog promjene ili nedostatka cijene
				6 prethodno tromjesečje	tekuće tromjesečje	
3	UG	2597 (šifra ugovora s klijentom): pronalaženje, testiranje i posredovanje pomoraca niže stručne kvalifikacije za razdoblje do 1 godine stranom klijentu	pozicija/radno mjesto	124	124	
8	PR	123 (interni sporazum agencije): mjesečna naknada za privremeno zapošljavanje 1 kvalificiranog konobara za razdoblje od 4 mjeseca	Mjeseč-ustupljeni radnik	300	310	2
9	VC	4568 (šifra iz cjenika agencije): privremeno zapošljavanje studenata za jednostavne fizičke poslove u Zagrebu i okolici	sat	55,82	61,04	1